

764.

Na osnovu člana 12 stav 5 i člana 14 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", broj 28/11), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, donijelo je

PRAVILNIK
O FITOSANITARNIM MJERAMA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA I ŠIRENJA
BAKTERIJE *XYLELLA FASTIDIOSA* (Wells et al.)*

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se fitosanitarne mjere za sprječavanje unošenja i širenja, otkrivanje i iskorjenjivanje bakterije *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) (u daljem tekstu: štetni organizam), granice područja ukoliko je štetni organizam prisutan ili postoji rizik od njegovog prisustva.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **štetni organizam** su izolati bakterije *Xylella fastidiosa* (evropski i neevropski) (Wells et al.);
- 2) **određeno bilje** je bilje za sadnju, osim sjemena, koje pripada rodovima ili vrstama datim u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika;
- 3) **biljke domaćini** su određeno bilje koje pripada rodovima ili vrstama datim u Prilogu 2 koji je sastavni dio ovog pravilnika;
- 4) **profesionalni držaoc bilja** (*professional operator*) je lice profesionalno uključeno u jednu ili više sljedećih aktivnosti:
 - sadnja bilja;
 - oplemenjivanje bilja (*breeding*);
 - proizvodnja, uključujući uzgoj, umnožavanje i održavanje bilja;
 - unošenje i premještanje bilja na teritoriji Crne Gore i izvoz bilja sa teritorije Crne Gore;
 - stavljanje bilja u promet.

Otkrivanje ili sumnja na prisustvo štetnog organizma

Član 3

Lice koje uoči sumnju ili prisustvo štetnog organizma, bez odlaganja obavještava organ uprave nadležan za zdravstvenu zaštitu bilja (u daljem tekstu: organ uprave) i pruža sve dostupne informacije o prisustvu ili sumnji na prisustvo štetnog organizma.

Na osnovu informacija iz stava 1 ovog člana, organ uprave bez odlaganja:

- vrši njihovo evidentiranje;
- preduzima fitosanitarne mjere, radi potvrđivanja prisustva štetnog organizma;
- obavještava držaoce bilja koji posjeduju bilje, a koje bi moglo biti zaraženo štetnim organizmom, o prisustvu ili sumnji na prisustvo štetnog organizma, o mogućim posljedicama i riziku, kao i o fitosanitarnim mjerama koje treba preduzeti.

Posebni nadzor

Član 4

Radi utvrđivanja prisustva i sprječavanja širenja štetnog organizma sprovodi se sistematsko istraživanje (u daljem tekstu: posebni nadzor) nad određenim biljem, u skladu sa godišnjim programom fitosanitarnih mjera.

Posebni nadzor vrši organ uprave i/ili ovlašćene ustanove u skladu sa zakonom i obuhvata:

- vizuelne preglede;
- uzimanje uzoraka i testiranje u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma.

Posebni nadzor se zasniva na naučnim i tehničkim principima i dokazima, biologiji štetnog organizma i njegovih vektora, prisustvu i biologiji određenog bilja, kao i drugim odgovarajućim informacijama u vezi sa prisustvom štetnog organizma.

Posebni nadzor vrši se u odgovarajuće vrijeme tokom godine, kada postoji mogućnost otkrivanja štetnog organizma.

Obilježeno područje

Član 5

Područje na kojem je potvrđeno prisustvo štetnog organizma bez odlaganja se obilježava (u daljem tekstu: obilježeno područje).

Obilježeno područje sastoji se od zaraženog i sigurnosnog područja.

Zaraženo područje obuhvata bilje:

- na kome je potvrđeno prisustvo štetnog organizma;
- koje pokazuje simptome prisustva štetnog organizma, a koji upućuju na moguću zarazu štetnim organizmom;
- koje bi moglo biti zaraženo štetnim organizmom zbog neposredne blizine zaraženog bilja;
- za koje je poznato da je porijeklom sa istog mjesta proizvodnje kao i zaraženo bilje ili je proizvedeno od njega.

Sigurnosno područje je područje oko zaraženog područja, širine najmanje 10 km (računajući od granice zaraženog područja).

Razgraničavanje dijelova obilježenog područja zasniva se na naučnim principima, biologiji štetnog organizma i njegovih vektora, nivoa infekcije, prisustva vektora i rasprostranjenosti određenog bilja.

Ukoliko se potvrdi prisustvo štetnog organizma u sigurnosnom području, razgraničenje zaraženog i sigurnosnog područja se mijenja u skladu sa novonastalom situacijom.

Ako se tokom sprovođenja posebnog nadzora i praćenja odnosno monitoringa iz člana 7 stav 1 tačka 6 ovog pravilnika, u obilježenom području tokom pet godina ne pronađe štetni organizam, obilježeno područje se može ukinuti.

O obilježenim područjima, radi ažuriranja liste obilježenih područja i o ukidanju obilježenog područja, obavještava se Evropska komisija i države članice.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, područje na kome je potvrđeno prisustvo štetnog organizma ne mora odmah da se obilježava ako:

- a) postoje dokazi (fitosertifikat, faktura, carinska deklaracija i sl.) da je štetni organizam nedavno unešen sa biljem na kojem je pronađen;
- b) postoje naknadni pokazatelji da je bilje bilo zaraženo prije njegovog unošenja u to područje;
- c) nijesu pronađeni vektori štetnog organizma u blizini bilja, na osnovu testiranja sprovedenih u skladu sa međunarodno priznatim metodama.

U slučaju iz stava 9 ovog člana:

- a) vrši se poseban nadzor u trajanju od najmanje dvije godine, radi utvrđivanja da li je zaraženo i drugo bilje, osim bilja na kojem je potvrđen štetni organizam;
- b) na osnovu nadzora iz tačke a ovog stava, utvrđuje se potreba obilježavanja područja;
- c) obavještava se Evropska komisija o opravdanosti neuspostavljanja obilježenog područja i o rezultatima nadzora iz tačke a) ovog stava.

Sadnja biljaka domaćina u zaraženom području

Član 6

Biljke domaćini se ne smiju saditi u zaraženom području, osim na mjestima koja su fizički zaštićena od unošenja vektora koji prenose štetni organizam.

Iskorjenjivanje štetnog organizma

Član 7

U obilježenom području sprovode se sljedeće fitosanitarne mjere za iskorjenjivanje štetnog organizma:

1) oko biljaka u kojima je testiranjem potvrđeno prisustvo štetnog organizma, u poluprečniku od 100 m bez odlaganja uklanjaju se:

- a) biljke domaćini bez obzira na njihovo zdravstveno stanje;
- b) bilje za koje je potvrđeno da je zaraženo štetnim organizmom;
- c) bilje sa simptomima koji upućuju na moguću zarazu štetnim organizmom ili za koje se sumnja da su zaražene štetnim organizmom;

2) uzorkovanje i testiranje određenog bilja u poluprečniku od 100 m oko svake zaražene biljke, u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere ISPM-31;

3) prije uklanjanja biljaka iz tačke 1 ovog stava, sprovođenje odgovarajućih fitosanitarnih tretmana protiv vektora štetnog organizma i biljaka koje bi mogle biti domaćini tim vektorima, a po potrebi može se uključiti i uklanjanje biljaka;

4) uništavanje bilja iz tačke 1 ovog stava i njegovih dijelova, na licu mjesta ili na obližnjoj lokaciji unutar zaraženog područja koja je određena za tu svrhu, na način da se izbjegne širenje štetnog organizma;

5) odgovarajuće istraživanje (*investigations*), radi utvrđivanja porijekla zaraze štetnim organizmom, pri čemu se prati i određeno bilje koje se dovodi u vezu sa zarazom, uključujući i određeno bilje koje je premješteno prije obilježavanja područja;

6) praćenje odnosno monitoring prisustva štetnog organizma sprovođenjem posebnih nadzora u odgovarajuće vrijeme, vizuelnim pregledima određenog bilja, uzorkovanjem, testiranjem bilja sa simptomima, kao i bilja bez simptoma koje se nalazi u blizini bilja sa simptomima, a u sigurnosnom području, površina na kojoj se istražuje prisustvo štetnog organizma zasniva se na mreži podijeljenoj u kvadrate dimenzija 100 m x 100 m pri čemu se vizuelni pregledi vrše u svakom kvadratu;

7) informisanje javnosti o opasnosti od štetnog organizma i o fitosanitarnim mjerama, radi sprječavanja unošenja i širenja štetnog organizma, kao i postavljanje znakova na putu (prometnih znakova) koji označavaju razgraničenje određenog obilježenog područja;

8) preduzimanje mjera za rješavanje posebnih slučajeva ili komplikacija za koje se smatra da sprječavaju, ometaju ili odlažu iskorjenjivanje, a naročito u vezi sa dostupnošću i uništavanju zaraženog bilja ili bilja za koje se sumnja da je zaraženo, bez obzira na njegovu lokaciju, javno ili privatno vlasništvo i odgovorno lice;

9) sprovođenje mjera radi iskorjenjivanja štetnog organizma u skladu sa međunarodnim standardom ISPM br. 9 i ISPM br. 14;

10) primjena odgovarajuće poljoprivredne prakse za upravljanje štetnim organizmom i njegovim vektorima.

O rezultatima istraživanja iz stava 1 tačka 5 ovog člana, obavještavaju se države porijekla određenog bilja, države kroz koju je određeno bilje premješteno i država u koju je određeno bilje premješteno.

Premještanje određenog bilja

Član 8

Određeno bilje koje je jednim dijelom ili cijeli životni ciklus raslo u obilježenom području, ne smije se premještanje u obilježenom području i van obilježenog područja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, određeno bilje može se premještanje ako je raslo na mjestu koje je:

- a) registrovano u skladu sa propisom kojim su uređeni uslovi za upis u registar proizvođača, prerađivača, uvoznika, distributera i skladištara bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom;
- b) uspostavljeno kao slobodno od štetnog organizma i vektora, u skladu sa odgovarajućim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere;
- c) fizički zaštićeno od unošenja štetnog organizma i njegovih vektora;
- d) okruženo područjem širine 200 m za koje je potvrđeno da je slobodno od štetnog organizma vizuelnim pregledima, a u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma uzorkovanjem i testiranjem, na kojem se sprovode odgovarajući fitosanitarni tretmani protiv vektora štetnog organizma pri čemu tretmani mogu, uključiti i uklanjanje bilja;
- e) bilo podvrgnuto odgovarajućim fitosanitarnim tretmanima radi održavanja statusa „slobodnog od“ vektora štetnog organizma odnosno za sprječavanje prisustva vektora štetnog organizma, pri čemu tretmani mogu uključiti i uklanjanje bilja;
- f) službeno pregledano sa najmanje dva službena inspekcijska pregleda godišnje u odgovarajuće vrijeme, uključujući i područje iz tačke d) ovog stava;
- g) bez simptoma prisustva štetnog organizma i vektora, za određeno bilje tokom perioda rasta, a u slučaju sumnje da su vršena testiranja kojima je potvrđeno odsustvo štetnog organizma;
- h) bez simptoma prisustva štetnog organizma ili da su u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma vršena testiranja, kojima je potvrđeno da štetni organizam nije prisutan na određenom bilju tokom perioda rasta iz područja iz tačke d ovog stava.

Reprezentativni uzorci određenog bilja uzimaju se u odgovarajuće vrijeme (period vegetacije, životni ciklus i biologija štetnog organizma i vektora i sl.), sa svih mjesta, radi vršenja nadzora odnosno godišnjih testiranja i potvrđivanja odsustva štetnog organizma u skladu sa međunarodno priznatim metodama.

Lot određenog bilja službeno se vizuelno pregleda, uzorkuje i molekularno testira u skladu sa međunarodno priznatim metodama za testiranje, koristeći šemu za uzorkovanje kojom se sa 99% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1% ili veći ciljajući naročito bilje sa simptomima prisustva štetnog organizma, u skladu sa međunarodnim standardom ISPM 31, što je moguće bliže vremenu premještanja.

Prije premještanja lota određenog bilja sprovode se fitosanitarni tretmani protiv svih vektora štetnog organizma.

Određeno bilje koje se premješta u ili prolazi kroz obilježeno područje transportuje se u zatvorenim kontejnerima ili pakovanjima, na način koji obezbjeđuje da se infekcija štetnim organizmom ili njegovim vektorom ne može pojaviti.

Bilje iz stava 1 ovog člana prilikom premještanja prati biljni pasoš, izdat u skladu sa posebnim propisom koji uređuje biljne pasoše.

Sljedljivost

Član 9

Profesionalni držaoci bilja koji su snabdjevači određenog bilja koje je raslo najmanje jednim djelom životnog ciklusa u obilježenom području ili je premještanom kroz obilježeno područje, vode evidenciju o svakom dostavljenom (*supplied*) lotu i nazivu profesionalnog držaoca bilja koji je lot primio.

Profesionalni držaoci bilja koji su snabdjeveni određenim biljem koje je raslo najmanje jednim djelom životnog ciklusa u obilježenom području ili je premještanom kroz obilježeno područje, vode evidenciju o svakom primljenom lotu i nazivu dobavljača.

Profesionalni držaoci bilja evidenciju iz st. 1 i 2 ovog člana čuvaju tri godine od dana dostavljanja lota ili od dana kada je lot dostavljen nekom profesionalnom držaocu bilja.

Profesionalni držaoci bilja iz st. 1 i 2 ovog člana bez odlaganja obavještavaju nadležnog fitosanitarnog inspektora o svakom dostavljenom ili primljenom lotu dostavljajući informacije koje

uključuju porijeklo lota, pošiljaoca i primaoca lota, mjesto odredišta, individualne serije, broj sedmice ili broj proizvodne serije biljnog pasoša i identitet i količina određenog lota.

Informacije iz stava 4 ovog člana bez odlaganja nadležni fitosanitarni inspektor dostavlja organu uprave i nadležnom fitosanitarnom inspektoru na mjestu odredišta lota.

Informacije iz stava 4 ovog pravilnika, organ uprave dostavlja na zahtjev Evropske komisije.

Službene provjere prilikom premještanja određenog bilja

Član 10

Prilikom premještanja određenog bilja van obilježenog područja i iz zaraženog područja u sigurnosno područje fitosanitarni inspektori sprovode redovne službene provjere.

Službene provjere iz stava 1 ovog člana sprovode se najmanje na mjestima:

- a) premještanja određenog bilja iz zaraženog područja u sigurnosno područje;
- b) premještanja određenog bilja iz sigurnosnog područja u područje van obilježenog područja;
- c) odredišta određenog bilja u sigurnosnom području;
- d) odredišta van obilježenog područja.

Službene provjere iz stava 1 ovog člana uključuju pregled dokumentacije i provjeru identiteta određenog bilja.

Službene provjere iz stava 1 ovog člana sprovode se na određenom bilju, bez obzira na lokaciju, vlasništvo, lice ili subjekat koji je odgovoran za bilje.

Učestalost službenih provjera iz st. 2 i 3 ovog člana zasniva se na riziku prisustva štetnog organizma odnosno njegovih poznatih ili potencijalnih vektora na bilju, uzimajući u obzir porijeklo lota, stepen osjetljivosti bilja, kao i dosadašnji odnos profesionalnog držaoca bilja odgovornog za premještanje određenog bilja.

Uspostavljanje mjesta slobodnih od štetnog organizma

Član 11

Organ uprave uspostavlja mjesta slobodna od štetnog organizma u skladu sa odgovarajućim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere i ažurira listu uspostavljenih mjesta iz člana 8 stav 2 tačka b) ovog pravilnika, slobodnih od štetnog organizma.

Lista iz stava 1 ovog člana dostavlja se Evropskoj komisiji i državama članicama.

Fitosanitarne mjere u slučaju neispunjavanja uslova za premještanje određenog bilja

Član 12

Kada se službenom provjerom iz člana 10 st. 2 i 3 ovog pravilnika, utvrdi da nijesu ispunjeni uslovi za premještanje određenog bilja iz člana 8 ovog pravilnika, fitosanitarni inspektor bez odlaganja naređuje uništavanje bilja koje ne ispunjava uslove, na licu mjesta ili na obližnjoj lokaciji, preduzimajući sve mjere predostrožnosti tokom i nakon uklanjanja, radi sprječavanja širenja štetnog organizma i vektora.

Obavještanje o fitosanitarnim mjerama

Član 13

Organ uprave do 31. decembra svake godine, obavještava Evropsku komisiju i države članice o:

- a) fitosanitarnim mjerama iz čl. 4, 5, 7 i 10 ovog pravilnika, kao i o rezultatima sprovođenja tih mjera;
- b) fitosanitarnim mjerama koje se planiraju preduzeti u narednoj godini, sa vremenskim rasporedom sprovođenja mjera u skladu sa čl. 4, 5, 7 i 10 ovog pravilnika.

Prilagođavanje fitosanitarnih mjera i ažuriranje fitosanitarnih iz stava 1 tačka b) ovog stava vrši se u skladu sa analizom rizika.

O ažuriranju fitosanitarnih mjera iz stava 2 ovog člana, organ uprave obavještava Evropsku komisiju i države članice.

Unošenje bilja namijenjenog sadnji, osim sjemena, roda *Coffea* porijeklom iz Kostarike (Costa Rica) i Hondurasa

Član 14

Bilje roda *Coffea* namijenjeno sadnji, osim sjemena, porijeklom iz Kostarike (Costa Rica) i Hondurasa ne smije se unositi na teritoriju Crne Gore.

Unošenje određenog bilja porijeklom iz trećih država u kojima nije prisutan štetni organizam

Član 15

Određeno bilje porijeklom iz trećih država u kojima nije prisutan štetni organizam, može se unositi na teritoriju Crne Gore ako:

- a) je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države u pisanoj formi obavijestila Evropsku komisiju da štetni organizam nije prisutan u toj državi;
- b) ga prati fitosertifikat koji u rubrici "Mjesto porijekla" sadrži podatke da štetni organizam nije prisutan u toj državi;
- c) na mjestu unošenja određenog bilja na teritoriju Crne Gore prilikom kontrole nadležnog fitosanitarnog inspektora u skladu sa članom 17 stav 2 ovog pravilnika nije pronađen štetni organizam, niti postoji sumnja na prisustvo štetnog organizma.

Unošenje određenog bilja porijeklom iz trećih država u kojima je prisutan štetni organizam

Član 16

Određeno bilje porijeklom iz trećih država za koje je poznato da je u njoj prisutan štetni organizam i to iz područja koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, može se unositi na teritoriju Crne Gore ako:

- a) je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države u pisanoj formi obavijestila Evropsku komisiju o nazivu tog područja;
- b) ga prati fitosertifikat u kome je u rubrici "Mjesto porijekla" upisan naziv područja slobodnog od štetnog organizma;
- c) na mjestu unošenja na teritoriju Crne Gore prilikom kontrole fitosanitarnog inspektora u skladu sa članom 17 ovog pravilnika, nije pronađen štetni organizam niti postoji sumnja na prisustvo štetnog organizma.

Određeno bilje porijeklom iz trećih država za koje je poznato da je prisutan štetni organizam i to iz područja za koje je poznato da je prisutan štetni organizam, može se unositi na teritoriju Crne Gore ako:

- 1) ga prati fitosertifikat koji u rubrici "Dopunska izjava" sadrži podatke:
 - a) da je određeno bilje proizvedeno na jednom ili više mjesta proizvodnje koje je:
 - uspostavljeno (*authorized*) od strane nadležne službe za zdravstvenu zaštitu bilja te države, kao slobodno od štetnog organizma i njegovih vektora, u skladu sa relevantnim Međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere;
 - fizički zaštićeno od unošenja štetnog organizma vektorima;
 - okruženo područjem širine 200 m za koje je potvrđeno da je slobodno od štetnog organizma na osnovu službenih vizuelnih pregleda, a u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma na osnovu uzorkovanja i testiranja i da se na njemu sprovode odgovarajući fitosanitarni tretmani protiv vektora štetnog organizma, koji mogu uključiti i uklanjanje biljaka;
 - podvrgnuto fitosanitarnim tretmanima kako bi to mjesto bilo slobodno od vektora štetnog organizma, koji mogu uključiti i uklanjanje biljaka;

- uključujući i područje iz alineje 3 ove podtačke, pregledano najmanje sa dva službena inspekcijska pregleda u odgovarajuće vrijeme;

- tokom perioda proizvodnje određenog bilja, bez simptoma prisustva štetnog organizma i bez njegovih vektora, ili u slučaju da su primijećeni simptomi, da je sprovedeno testiranje i potvrđeno odsustvo štetnog organizma;

- tokom perioda proizvodnje određenog bilja, bez simptoma prisustva štetnog organizma u području iz alineje 3 ove podtačke ili je, ako su primijećeni simptomi štetnog organizma, sprovedeno testiranje i potvrđeno odsustvo štetnog organizma;

b) da je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države dostavila u pisanoj formi Crnoj Gori listu mjesta iz podtačke a) ove tačke, uključujući i njihovu lokaciju u toj državi;

c) da su fitosanitarni tretmani protiv vektora štetnog organizma primjenjeni na mjestu proizvodnje i području u skladu sa alinejom 3 podtačka a) ove tačke;

d) da su na reprezentativnim uzorcima vrsta određenog bilja sa svih mjesta vršena godišnja testiranja u najprikladnijem trenutku i da je potvrđeno odsustvo štetnog organizma na bazi testiranja sprovedenog u skladu sa međunarodno važećim metodama za testiranje;

e) da je određeno bilje transportovano u zatvorenim kontejnerima ili pakovanjima, obezbjeđujući da se infekcija (zaražavanje) štetnim organizmom ili nekim njegovim poznatim vektorom ne može pojaviti;

f) da je što je praktično moguće bliže vremenu izvoza, lot određenog bilja službeno vizuelno pregledan, uzorkovan i molekularno testiran u skladu sa međunarodno priznatim metodama testiranja, a naročito biljke sa simptomima prisustva štetnog organizma i da je utvrđeno da štetni organizam nije prisutan, prilikom čega se koristila šema za uzorkovanje kojom je sa 99% pouzdanošću moguće utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1% ili veći;

g) da su neposredno prije izvoza, nad lotovima određenog bilja vršeni fitosanitarni postupci tretmani protiv poznatih vektora štetnog organizma;

h) da fitosertifikat iz tačke 1 ovog pravilnika sadrži u rubrici "Mjesto porijekla" naziv mjesta proizvodnje iz tačke 1 podtačke a ovog člana;

2) na mjestu unošenja na teritoriju Crne Gore prilikom kontrole fitosanitarnog inspektora u skladu sa članom 17 ovog pravilnika, nije pronađen štetni organizam niti postoji sumnja na prisustvo štetnog organizma.

Službene kontrole prilikom unošenja određenog bilja

Član 17

Sve pošiljke određenog bilja koje se unose u Crnu Goru iz trećih država službeno se kontrolišu na mjestu unošenja na teritoriju Crne Gore ili na mjestu odredišta i po potrebi u skladu sa st. 2 ili 3 i stavom 4 ovog člana.

Ukoliko je određeno bilje porijeklom iz trećih država u kojima štetni organizam nije prisutan, fitosanitarni inspektor vrši sljedeće provjere:

a) vizuelni pregled i

b) u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma uzorkovanje i testiranje radi potvrđivanja odsustva štetnog organizma.

Ukoliko je određeno bilje porijeklom iz trećih država za koje je poznato da je prisutan štetni organizam, fitosanitarni inspektor vrši sljedeće provjere:

a) vizuelni pregled i

b) uzorkovanje lota i testiranje kako bi se potvrdilo odsustvo štetnog organizma.

Uzorci iz st. 2 i 3 ovog člana moraju biti takve veličine na osnovu koje je sa 99% pouzdanošću moguće utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1% ili veći, uzimajući u obzir Međunarodni standard za fitosanitarne mjere br. 31.

Primjena
Član 18

Odredbe člana 7 stav 2 ovog pravilnika, člana 15 stav 1 tačka a) i člana 16 stav 1 tačka a) ovog pravilnika, primjenjivaće se od dana pristupanja Evropskoj uniji.

Odredba člana 16 stav 2 podtačka b) ovog pravilnika, prestaje da važi danom pristupanja Evropskoj uniji.

Stupanje na snagu
Član 19

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj,320-1193/15-3

Podgorica, 2. jula 2015. godine

Ministar,
prof. dr **Petar Ivanović**, s.r.

* U ovaj pravilnik prenešena je Odluka Komisije 2015/789/EU od 18. maja 2015. godine o mjerama za sprječavanje unošenja u Uniju organizma *Xylella fastidiosa* (Well et al.) i njegovog širenja unutar Unije (Commission Implementing Decision of 18 May 2015 as regards measures to prevent the introduction into and the spread within the Union of *Xylella fastidiosa* (Well et al.)

**LISTA BILJA KOJE JE OSJETLJIVO NA EVROPSKE I NEEVROPSKE ISOLATE
ŠTETNOG ORGANIZMA (ODREĐENO BILJE)**

Acacia longifolia (Andrews) Willd.
Acacia saligna (Labill.) H. L. Wendl.
Acer
Aesculus
Agrostis gigantea Roth
Albizia julibrissin Durazz.
Alnus rhombifolia Nutt.
Alternanthera tenella Colla
Amaranthus blitoides S. Watson
Ambrosia acanthicarpa Hook.
Ambrosia artemisiifolia L.
Ambrosia trifida L.
Ampelopsis arborea (L.) Koehne
Ampelopsis cordata Michx.
Artemisia douglasiana Hook.
Artemisia vulgaris var. heterophylla (H.M. Hall & Clements) Jepson
Avena fatua L.
Baccharis halimifolia L.
Baccharis pilularis DC.
Baccharis salicifolia (Ruiz & Pav.)
Bidens pilosa L.
Brachiaria decumbens (Stapf)
Brachiaria plantaginea (Link) Hitchc.
Brassica
Bromus diandrus Roth
Callicarpa americana L.
Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.
Carex
Carya illinoensis (Wangenh.) K. Koch
Cassia tora (L.) Roxb.
Catharanthus
Celastrus orbiculata Thunb.
Celtis occidentalis L.
Cenchrus echinatus L.
Cercis canadensis L.
Cercis occidentalis Torr.
Chamaecrista fasciculata (Michx.) Greene
Chenopodium quinoa Willd.
Chionanthus
Chitalpa tashkinensis T. S. Elias & Wisura
Citrus
Coelorachis cylindrica (Michx.) Nash
Coffea
Commelina benghalensis L.

Conium maculatum L.
Convolvulus arvensis L.
Conyza canadensis (L.) Cronquist
Cornus florida L.
Coronopus didymus (L.) Sm.
Cynodon dactylon (L.) Pers.
Cyperus eragrostis Lam.
Cyperus esculentus L.
Cytisus scoparius (L.) Link
Datura wrightii Regel
Digitaria horizontalis Willd.
Digitaria insularis (L.) Ekman
Digitaria sanguinalis (L.) Scop.
Disphania ambrosioides (L.) Mosyakin & Clemants
Duranta erecta L.
Echinochloa crus-galli (L.) P. Beauv.
Encelia farinosa A. Gray ex Torr.
Eriochloa contracta Hitchc.
Erodium
Escallonia montevidensis Link & Otto
Eucalyptus camaldulensis Dehnh.
Eucalyptus globulus Labill.
Eugenia myrtifolia Sims
Euphorbia hirta L.
Fagus crenata Blume
Ficus carica L.
Fragaria vesca L.
Fraxinus americana L.
Fraxinus dipetala Hook. & Arn.
Fraxinus latifolia Benth.
Fraxinus pennsylvanica Marshall
Fuchsia magellanica Lam.
Genista monspessulana (L.) L. A. S. Johnson
Geranium dissectum L.
Ginkgo biloba L.
Gleditsia triacanthos L.
Hedera helix L.
Helianthus annuus L.
Hemerocallis
Heteromeles arbutifolia (Lindl.) M. Roem.
Hibiscus schizopetalus (Masters) J.D. Hooker
Hibiscus syriacus L.
Hordeum murinum L.
Hydrangea paniculata Siebold
Ilex vomitoria Sol. ex Aiton
Ipomoea purpurea (L.) Roth
Iva annua L.
Jacaranda mimosifolia D. Don
Juglans

Juniperus ashei J. Buchholz
Koelreuteria bipinnata Franch.
Lactuca serriola L.
Lagerstroemia indica L.
Lavandula dentata L.
Ligustrum lucidum L.
Lippia nodiflora (L.) Greene
Liquidambar styraciflua L.
Liriodendron tulipifera L.
Lolium perenne L.
Lonicera japonica (L.) Thunb.
Ludwigia grandiflora (Michx.) Greuter & Burdet
Lupinus aridorum McFarlin ex Beckner
Lupinus villosus Willd.
Magnolia grandiflora L.
Malva
Marrubium vulgare L.
Medicago polymorpha L.
Medicago sativa L.
Melilotus
Melissa officinalis L.
Metrosideros
Modiola caroliniana (L.) G. Don
Montia linearis (Hook.) Greene
Morus
Myrtus communis L.
Nandina domestica Murray
Neptunia lutea (Leavenw.) Benth.
Nerium oleander L.
Nicotiana glauca Graham
Olea europaea L.
Origanum majorana L.
Paspalum dilatatum Poir.
Persea americana Mill.
Phoenix reclinata Jacq.
Phoenix roebelenii O'Brien
Pinus taeda L.
Pistacia vera L.
Plantago lanceolata L.
Platanus
Pluchea odorata (L.) Cass.
Poa annua L.
Polygala myrtifolia L.
Polygonum arenastrum Boreau
Polygonum lapathifolium (L.) Delarbre
Polygonum persicaria Gray
Populus fremontii S. Watson
Portulaca
Prunus

Pyrus pyrifolia (Burm. f.) Nakai
Quercus
Ranunculus repens L.
Ratibida columnifera (Nutt.) Wooton & Standl.
Rhamnus alaternus L.
Rhus diversiloba Torr. & A. Gray
Rosa californica Cham. & Schldl.
Rosmarinus officinalis L.
Rubus
Rumex crispus L.
Salix
Salsola tragus L.
Salvia mellifera Greene
Sambucus
Sapindus saponaria L.
Schinus molle L.
Senecio vulgaris L.
Setaria magna Griseb.
Silybum marianum (L.) Gaertn.
Simmondsia chinensis (Link) C. K. Schneid.
Sisymbrium irio L.
Solanum americanum Mill.
Solanum elaeagnifolium Cav.
Solidago virgaurea L.
Sonchus
Sorghum
Spartium junceum L.
Spermacoce latifolia Aubl.
Stellaria media (L.) Vill.
Tillandsia usneoides (L.) L.
Toxicodendron diversilobum (Torr. & A. Gray) Greene
Trifolium repens L.
Ulmus americana L.
Ulmus crassifolia Nutt.
Umbellularia californica (Hook. & Arn.) Nutt.
Urtica dioica L.
Urtica urens L.
Vaccinium
Verbena litoralis Kunth
Veronica
Vicia faba L.
Vinca
Vitis
Westringia fruticosa (Willd.) Druce
Xanthium spinosum L.
Xanthium strumarium L.

**LISTA BILJA KOJE JE OSJETLJIVO NA EVROPSKE ISOLATE ŠTETNOG
ORGANIZMA (BILJKE DOMAĆINI)**

Acacia saligna (Labill.) Wendl.
Catharanthus
Myrtus communis L.
Nerium oleander L.
Olea europaea L.
Polygala myrtifolia L.
Prunus avium (L.) L.
Prunus dulcis (Mill.) D.A. Webb
Rhamnus alaternus L.
Rosmarinus officinalis L.
Spartium junceum L.
Vinca
Westringia fruticosa (Willd.) Druce